

Dubová (z mosta na ul. D. Tatarku)

V minulosti tu tiekol potok oplývajúci rybami, dokonca aj rakmi. Naši predkovia tu vysadili krásne agátové aleje. Neskoršie tu vyrástli betónové vodné cesty, v ktorých živočíchy iba ťažko nachádzajú prirodzený úkryt, či už pri koreňoch stromov alebo v porastoch pri brehu. Potok tým stratil samočistiacu schopnosť, často zapáchá a tým aj trhová hodnota domov v jeho okolí klesá. Kto by chcel bývať v takomto zdevastovanom prostredí?

Tržnica

Kedysi klasický priestor, ponúkajúci zaujímavý a čerstvý tovar pre domácnosti - zeleninu, ovocie a výrobky širokých remeselníkov. Dnes ponúka tovar najnižšej kvality, spôsobom ktorý nijako nereprezentuje slávne kupelné mesto pred kúpeľnými hosťami alebo náhodnými návštevníkmi. Za lacný peniaz sme zabudli na neopakovateľnú a jedinečnú atmosféru dávnych tržníc.

Stanica

Je vstupnou bránou do každého mesta. Tá naša piešťanská naozaj nevíta návštevníkov reprezentatívne. Pozlátané stánky, nedostatočná hygiena, neútulná hala, nepríjemné okolie. Je čas venovať jej serióznu pozornosť.

Vytaté topole

Zdravé stromy si každý kultúrny národ chráni. V našom meste, ziaľ toto často krát nebýva zvykom. Dôkazom sú vyťaté topole na Slnecnej ulici. Kedysi naše mesto patrilo k najzelenším mestám. Stromy dokážu vytvoriť atmosféru príjemného životného prostredia, sú tvorcami kyslíka a útočiskom pre vtáctvo a hmyz. Vynikajúco zadržávajú vodu a slúžia ako prirodzená ochrana pred povodňami.

Nám akoby nechýbal ani vtáčí spev, ani príjemná lesná vôňa a akoby sme si ani neuvedomovali ohrozenie od povodní.

Novostavba na Radlinského 40a

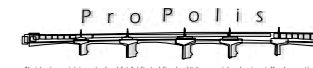
Dom, ktorý obišiel strom, Pagaštan korský, aby ho zachránil. Navyše tento „inteligentný“ dom postavený z preferovaných prírodných materiálov má vykurovanie na studenú vodu. Tá je v tepelnom čerpadle ochladzovaná o 4° C a vracia sa v neporušenom stave späť do zeme. Získané teplo vykuruje celú budovu a ešte ju v lete chladí a ohrieva TUV. Prevádzka je 3 krát lacnejšia, ako plynové kúrenie. Vo svete zabehnutá technológia sa na Slovensku len rozbieha.

Informátor

pre občanov

Informácie pre tých, ktorých zaujíma trvalo udržateľný rozvoj

Slovo na úvod

Život mesta je veľmi úzko prepojený na jeho prírodné ekosystémy (pôdu, vodu, vzduch), ekonomicko-sociálne zázemie, materiálne potreby, technické, zdravotnícke a sociálne služby, kultúru, vzdelanie, vedu, spoločenské a športové aktivity.

Kvalita života každého z nás úzko súvisí s kvalitou životného prostredia. Jej znižovanie sa neprejavuje iba ochudobňovaním bohatosti a pestrosťou rastlinných a živočíšnych druhov v prírode, teda v biodiverzite, ale má nepriaznivé dôsledky aj na zdravotný stav človeka, na skracovanie priemernej dĺžky života a negatívne vplyva i na psychiku ľudí.

Čo môže urobiť občan ?

- Každý by mal svojím osobným príkladom pozitívne vplyvať na životné prostredie v rodine, v práci, v škole, ktorú navštevuje jeho dieťa, v meste, v ktorom žije.
- Naučiť sa rešpektovať a v práci realizovať zásady trvalo udržateľného rozvoja.

Čo je trvalo udržateľný rozvoj ?

Obzrite sa okolo seba. To všetko, čo vidíte, čo ovplyvňuje náš život, čo máte radi a k čomu máte vzťah sa týka aj trvalo udržateľného rozvoja.

Zdravie našich detí, množstvo a kvalita vody v potoku za domom, zdravotná nezávadnosť potravín, starostlivosť o starších ľudí, nástroje rozhodovania v našom meste, množstvo vytváraných pracovných miest – to všetko je závislé na tom, či sa trvalo udržateľný rozvoj stane aj vecou nášho záujmu.

Trvalo udržateľný rozvoj nie je o politikoch, je o nás samých, o našom záujme riešiť celospoločenské problémy. Preto úzko súvisí s kvalitou nášho života v budúcnosti.

Presadzovaním a podporovaním zásad trvalo udržateľného rozvoja sa zaoberá aj nezisková organizácia ProPolis. Bola založená v apríli roku 2000 a ihneď začala svoju činnosť, resp. jej spoluzakladatelia pokračovali vo verejnej angažovanosti pod názvom ProPolis. Zameriava sa hlavne na tieto aktivity:

- chráni a presadzuje záujmy obyvateľov mesta pri príprave a realizácii takých aktivít, ktoré majú vplyv na životné prostredie a kvalitu života
- prezentuje a obhajuje návrhy a stanoviská občanov u orgánov štátnej správy a samosprávy
- presadzuje a podporuje zásady trvalo udržateľného rozvoja
- v spolupráci s inými partnermi organizuje aktivity pre rozvoj a ochranu kultúrnych hodnôt, vzdelávacie podujatia a prednášky v oblasti svojho záujmu, angažuje sa na úseku prehlbovania občianskej demokracie a riešenia problémov životného prostredia
- spolupracuje s ďalšími, záujmovo príbuznými organizáciami, občianskymi združeniami a so zahraničnými subjektami v záujme vytvorenia lepších podmienok pre dosahovanie svojich zámerov

Uskutočnilo sa

Nezisková organizácia ProPolis a Mestská knižnica v Piešťanoch boli hlavnými organizátormi semináru Trvalo udržateľný rozvoj regiónov v rámci projektu Podpora vzniku a pôsobenia siete dlhodobej partnerskej spolupráce na povznesenie regiónu a miestnej komunity prostredníctvom informačnej siete, ktorý sa konal 6. apríla 2005 v Mestskej knižnici v Piešťanoch. Projekt je podporený z grantovej schémy

Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR v rámci štrukturálnych fondov EÚ. Semináru sa zúčastnili zástupcovia samosprávy, štátnej správy, tretieho sektora, podnikatelia a študenti.

RNDr. Peter Tremboš, PhD.
UK Prírodovedecká fakulta, Bratislava

Zaoberal sa regionálnym rozvojom a regionálnou politikou a postavením okresu Piešťany v regionálnej štruktúre SR. Poskytol informácie o nástrojoch štrukturálnej a kohéznej politiky EÚ a ich využití pre rozvoj regiónov s cieľom zabezpečenia trvaloudržateľného rozvoja regiónov, s dôrazom na okres Piešťany ako súčasť regiónu NUTS II Západné Slovensko.

Trvalo udržateľný rozvoj v územnoplánovacích dokumentáciách mesta Piešťany bol témou príspevku RNDr. Denisy Bartošovej, prednostky

RNDr. Eva Rajčáková, CSc.
UK Prírodovedecká fakulta, Bratislava

Bolo vydané z finančných prostriedkov EÚ

Tlač a grafická úprava: Re Public group s.r.o., Piešťany

Vydal: ProPolis n.o v spolupráci s Mestskou knižnicou v Piešťanoch

Kontakt: ProPolis n.o, Hlboká 16, 921 01 Piešťany, e-mail: propolis@propolis.sk, web: www.propolis.sk

Autori textov: V.Vavro a M.Galová

Foto: V.Vavro a archív Mestskej knižnice v Piešťanoch

Apríl 2005

RNDr. Denisa Bartošová
Mestský úrad Piešťany, prednostka MsÚ

Mestského úradu v Piešťanoch. Účastníkov seminára zaujala prezentácia revitalizačnej štúdie vodného toka Dubová autorského kolektívu pod vedením Ing. Evy Wernerovej z ateliéru AWE a animovaná vizualizácia, ktorú vytvorili študenti Ústavu Urbanizmu Fakulty architektúry STU v Bratislave. Z podnetu Mestského úradu v Piešťanoch bola vyhlásená verejná súťaž na revitalizáciu mestskej časti toku Dubová. Autorský kolektív revitalizačnej štúdie, ktorý zvíťazil vo verejnej súťaži pod vedením Ing. Evy Wernerovej, pozostávajúci z odborníkov v oblasti hydrologie, urbanizmu, krajiny a parkovej architektúry, krajiny ekológie, botaniky a zoológie vytvoril projekt, ktorým sa výrazne zlepšilo životné prostredie v meste a oživilo územie vodného toku Dubová.

Ing. Eva Wernerová
AWE Ateliér záhradnej tvorby, Piešťany

Z dotazníkového prieskumu, ktorý bol súčasťou prípravy štúdie, spracovatelia vyhodnotili, že obyvateľom žijúcim v najviac zdevastovaných lokalitách vodného toku prekáža neporiadok, znečistená a páchnuca voda, vybetónované brehy a koryto toku, vypúšťanie nečistôt, nedostatok živočíchov a iné.

Stratégia rozvoja mesta Piešťany a obcí Banka a Moravany n/V do roku 2020

Princípy trvalo udržateľného rozvoja boli zakomponované aj do stratégie rozvoja mesta. V roku 2004 bola MsZ prerokovaná Stratégia rozvoja mesta Piešťany a obcí Banka a Moravany n/V do roku 2020. Uvedený dokument slúžil ako východiskový materiál pre spracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta

- Technická infraštruktúra
  - Manažment samosprávy
  - Imidž mesta
- V oblasti Kvality životného prostredia na úrovni mikroregiónu Piešťany – Banka – Moravany n/V sú rešpektované zásady trvalo udržateľného rozvoja (strategická vízia):
- každý obyvateľ mikroregiónu má

Piešťany 2005 – 2006. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce vychádza z paragrafu 10 zákona č. 503/2001 Z.z. o regionálnom rozvoji a je základným programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni. PHSR mesta Piešťany je zameraný na popis a tvorbu spoločenského prostredia mesta, vzťahov obyvateľov a celkový ekonomický a sociálny rozvoj mesta do roku 2020. Ide o strednodobý strategický dokument, zodpovedajúci skrátenému programovému obdobiu EÚ do roku 2006.

Na základe disparít a faktorov rozvoja boli z dlhodobého hľadiska definované nasledujúce oblasti (v stratégii Piešťany 2020 označované aj ako „strategické plány“), na ktorých ďalší rozvoj mesta bude naďalej budovaný:

- Atraktivita mesta
- Kvalita životného prostredia
- Hospodársky rozvoj mesta

- právo na život v zdravom prostredí
- rozvojové aktivity mikroregiónu nesmú poškodzovať životné prostredie iných regiónov
- rozvoj mikroregiónu musí brať ohľad na potreby budúcich generácií
- ochrana životného prostredia je integrálnou súčasťou všetkých oblastí rozvoja
- zástupcovia zúčastnených obcí mikroregiónu spolupracujú s ostatnými zástupcami mikroregiónov a regiónov Slovenska v záujme trvalo udržateľného rozvoja územia
- zástupcovia zúčastnených obcí mikroregiónu eliminujú jeho nevhodné aktivity
- všetci občania mikroregiónu majú právo na včasný prístup k informáciám o životnom prostredí
- zástupcovia obcí mikroregiónu stanovili, sledujú a vyhodnocujú ukazovatele stavu životného prostredia a indikátory trvalo udržateľného rozvoja.

Prečítajte si

Ak vás problematika trvalo udržateľného rozvoja zaujíma, prečítajte si niektorú z týchto kníh:

O kritériálnych rámcoch trvalej udržateľnosti (s dôrazom na plánovanie, budovanie a prevádzkovanie veľkých priehrad na Slovensku).

Autormi sú J. Hanušin, M. Huba a V. Székely, rozsah 88 s., vrátane príloh. Cieľom tejto publikácie je poukázať na genézu, priebeh a výsledky snažení mimovládnych organizácií (MVO) a nezávislých expertov v ich oponentúre voči výstavbe veľkých priehrad v kontexte uplatňovania kritérií TUR.

Stratégia trvalo udržateľného rozvoja vo vybraných regiónoch

Autormi sú M. Huba, V. Ira, 192 s. Analyzuje na príklade troch vybraných regiónov (Dolné Pomoravie, Tatry a Východné Karpaty) ich predpoklady na smerovanie k trvalo udržateľnému rozvoju, a to najmä na základe analýzy subjektívnych hodnotení miestnym obyvateľstvom, na základe výsledkov riadených rozhovorov a vo svetle vybraných rozvojových dokumentov, koncepcii, výskumných úloh a vlastných výsledkov výskumov autorov.

Výkladový slovník termínov z trvalej udržateľnosti

Autormi sú J. Hanušin, M. Huba, V. Ira, I. Klinec, J. Podoba, J. Szöllös, 157 s. Táto publikácia je prvým slovníkom podobného druhu u nás a obsahuje takmer 1000 hesiel a odkazov. Jeho cieľom je prehľadným a zrozumiteľným spôsobom objasniť základné pojmy relevantné vo vzťahu k problematike TUR.

Vydané publikácie sú k dispozícii na adrese Spoločnosti pre trvalo udržateľný život v Slovenskej republike (STUZ/SR):

STUZ/SR,
Staroturský chodník 1,
811 01 Bratislava
Tel./Fax.: 02 / 54 410 647,
web: <http://www.fns.uniba.sk/zp/stuz/index.htm>
email: stuz@nextra.sk

Dôležité kontakty

Rada vlády SR pre trvalo udržateľný rozvoj
Úrad vlády Slovenskej republiky
Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava
tel.: 02 / 57 295 111, fax: 02 / 52 497 595
web: www.government.gov.sk,
email: urad@vlada.gov.sk

Regionálne environmentálne centrum SLOVENSKO (REC)
Vysoká 18, 811 06 Bratislava
tel.: 02 / 52 632 942
fax: 02 / 52 964 208
web: www.rec.sk, email: rec@changenet.sk

VOKA - vidiecka organizácia pre komunitné aktivity
Námestie Štefana Moyzesa 4, 974 01 Banská Bystrica
tel.: 048 / 41 516 91-2,
fax: 048 / 41 516 93
web: www.voka.sk, email: voka@voka.sk

PIEŠŤANY - slovom i obrazom

Obrázky z Piešťan z pohľadu dlhodobého presadzovania zásad trvalo udržateľného života.

Mŕtve rameno

Hospodárenie na našich riekach už dávno nie je racionálne. Chytenie rýb na Mŕtvom ramene pripomína detské hry. Rozsypú sa kocky Lega a každý si pri dodržiavaní pravidiel hry môže

ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj
Zemplínska 15/A 2, 040 01 Košice
tel./fax: 055 / 72 888 56 -8,
web: www.etp.sk, email: etp@ke.etp.sk

Vidiecky komunitný fond, n. f.
Nám. Š. Moyzesa 4,
Banská Bystrica 97401
tel.: 048 / 41 516 91, web: www.vkf.sk

Občianske združenie ArTUR
Architektúra pre trvalo udržateľný rozvoj
H. Meličkovej 12, 841 05 Bratislava
email: artur@changenet.sk

PČOLA - Regionálna environmentálna agentúra
Levočská 1/229, 064 01 Stará Lubovňa
tel.: 052 / 43 210 90, 0915 173 730,
0915 324 539
web: www.pcola.speciales.sk,
email: pcola@sinet.sk

zobrať, koľko vie. Tu však ide o ryby. V hojnom množstve sa tu vyskytujú zopár dní v roku, keď ich privezú na nákladnom aute a vypustia do vody. Vtedy je pri vode rušno, ba dokonca zavše začuť aj hádky. To vtedy, keď rybári bojujú o miesto na chytenie. O niekoľko dní tu všetko stíchne. Takto je to rok čo rok. V znečistených vodách sa ani rybám žiť nedať. Nečudujme sa im!

